

2595**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia 9 listopada 2004 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych²⁾

Na podstawie art. 26 ustawy z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. Nr 11, poz. 84, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 173, poz. 1679) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Brzmienie dodatkowych zwrotów określających warunki bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin oraz ich numery określa załącznik nr 2a do rozporządzenia.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Kryteria doboru dodatkowych zwrotów określających warunki bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin określa załącznik nr 3a do rozporządzenia.”,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Sposób ustalania alternatywnej nazwy rodzajowej substancji na podstawie podziału

substancji na grupy i podgrupy określa załącznik nr 5 do rozporządzenia.”;

2) w § 3 w ust. 1:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) nazwę lub imię i nazwisko, adres i numer telefonu podmiotu odpowiedzialnego za wprowadzenie substancji do obrotu (producenta, importera lub dystrybutora);”,

b) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) w przypadku środków ochrony roślin dodatkowe zwroty, ustalone zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy, wskazujące szczególny rodzaj zagrożenia dla ludzi lub środowiska;”,

c) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) w przypadku środków ochrony roślin dodatkowe zwroty określające warunki bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin w brzmieniu ustalonym w załączniku nr 2a do rozporządzenia, ustalone zgodnie z kryteriami zawartymi w załączniku nr 3a do rozporządzenia;”;

3) w § 4:

a) w ust. 1:

— pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) nazwę lub imię i nazwisko, adres i numer telefonu podmiotu odpowiedzialnego za wprowadzenie preparatu do obrotu (producenta, importera lub dystrybutora);”,

— pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) znak lub znaki ostrzegawcze i napisy określające ich znaczenie, o których mowa w załączniku nr 1 do rozporządzenia, odpowiadające klasyfikacji preparatu dokonanej zgodnie z kryteriami klasyfikacji; gdy preparatowi przypisano więcej niż jeden symbol:

a) obowiązek umieszczenia znaku ostrzegawczego odpowiadającego symbolowi T lub T+ czyni znaki ostrzegawcze odpowiadające symbolom C, Xn i Xi fakultatywnymi,

b) obowiązek umieszczenia znaku ostrzegawczego odpowiadającego symbolowi C czyni znaki ostrzegawcze odpowiadające symbolom Xn i Xi fakultatywnymi,

c) obowiązek umieszczenia znaku ostrzegawczego odpowiadającego symbolo-

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej — zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 134, poz. 1439).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

1) dyrektywy 2003/82/WE z dnia 11 września 2003 r. zmieniającej dyrektywę 91/414/EWG w odniesieniu do standardowych zwrotów określających szczególne zagrożenia i środki ostrożności dla środków ochrony roślin (Dz. Urz. WE L 228 z 12.09.2003),

2) dyrektywy 2004/66/WE z dnia 26 kwietnia 2004 r. dostosowującej dyrektywy 1999/45/WE, 2002/83/WE, 2003/37/WE, 2003/59/WE oraz dyrektywy 77/388/EWG, 91/414/EWG, 96/26/EWG, 2003/48/WE i 2003/49/WE, w zakresie swobodnego przepływu towarów, swobody świadczenia usług, rolnictwa, polityki transportowej, opodatkowania, w następstwie przystąpienia Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji (Dz. Urz. WE L 168 z 1.05.2004) (dyrektywa transponowana częściowo — część III załącznika dotycząca rolnictwa).

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1085, Nr 123, poz. 1350 i Nr 125, poz. 1367, z 2002 r. Nr 135, poz. 1145 i Nr 142, poz. 1187, z 2003 r. Nr 189, poz. 1852 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 121, poz. 1263.

wi E czyni znaki ostrzegawcze odpowiadające symbolom F, F+ i O fakultatywnymi,

d) obowiązek umieszczenia znaku ostrzegawczego odpowiadającego symbolowi Xn czyni znak ostrzegawczy odpowiadający symbolowi Xi fakultatywnym;”,

— po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) w przypadku środków ochrony roślin dodatkowe zwroty, ustalone zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy, wskazujące szczególnie rodzaj zagrożenia dla ludzi lub środowiska;”,

— po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) w przypadku środków ochrony roślin dodatkowe zwroty określające warunki bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin w brzmieniu ustalonym w załączniku nr 2a do rozporządzenia, ustalone zgodnie z kryteriami zawartymi w załączniku nr 3a do rozporządzenia;”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Osoba wprowadzająca preparat do obrotu, która może wykazać, że zamieszczenie na oznakowaniu lub w karcie charakterystyki preparatu nazwy chemicznej substancji, którą zaklasyfikowano wyłącznie do jednej lub kilku z następujących kategorii niebezpieczeństwa:

- 1) wybuchowa,
- 2) utleniająca,
- 3) skrajnie łatwopalna,
- 4) wysoce łatwopalna,
- 5) łatwopalna,
- 6) niebezpieczna dla środowiska,
- 7) drażniąca (z wyłączeniem substancji z przypisanym zwrotem R41),

8) szkodliwa (wyłącznie ze względu na skutki śmiertelne w warunkach narażenia ostrego)

— spowoduje naruszenie tajemnicy handlowej, może uzyskać zgodę Inspektora na zamieszczanie alternatywnej nazwy rodzajowej takiej substancji, która może być nazwą identyfikującą najważniejsze grupy funkcyjne lub inną nazwą alternatywną ustaloną w sposób określony w załączniku nr 5 do rozporządzenia. Alternatywnej nazwy rodzajowej nie wolno zamieszczać w przypadku substancji, dla których w odrębnych przepisach ustalono najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy.”;

4) po załączniku nr 2 do rozporządzenia dodaje się załącznik nr 2a do rozporządzenia w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia;

5) po załączniku nr 3 do rozporządzenia dodaje się załącznik nr 3a do rozporządzenia w brzmieniu określonym w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia;

6) w załączniku nr 4 do rozporządzenia pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Preparaty przeznaczone do wytłaczania gazem pędym pod ciśnieniem w postaci aerozolu z jednorazowych pojemników oznakowuje się dodatkowo zgodnie z przepisami w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać wyroby aerozolowe.”;

7) tytuł załącznika nr 5 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie:

„Sposób ustalania alternatywnej nazwy rodzajowej substancji na podstawie podziału substancji na grupy i podgrupy”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Ministra Zdrowia: *M. Balicki*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2004 r. (poz. 2595)

Załącznik nr 1

DODATKOWE ZWROTY OKREŚLAJĄCE WARUNKI BEZPIECZNEGO STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN ORAZ ICH NUMERY

Dodatkowe zwroty wskazujące warunki bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin stanowią uzupełnienie zwrotów S podanych w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

1. Zwroty o znaczeniu ogólnym (SP).

Na oznakowaniu wszystkich środków ochrony roślin umieszcza się następujący zwrot, który uzupeł-

nia się napisem podanym w nawiasie, jeżeli to właściwe:

SP 1

Nie zanieczyszczać wód produktem lub jego opakowaniem (Nie myć aparatury w pobliżu wód powierzchniowych/Unikać zanieczyszczania wód przez rowy odwadniające z gospodarstw i dróg).

2. Zwroty określające warunki bezpiecznego stosowania.

2.1. Zwroty określające warunki bezpiecznego stosowania w odniesieniu do osób stosujących środki ochrony roślin (SPo).

SPo 1

Po kontakcie ze skórą najpierw usunąć produkt suchą szmatką, a następnie przemyć skórę dużą ilością wody.

SPo 2

Wyprać odzież ochronną po użyciu.

SPo 3

Po zapaleniu produktu nie wdychać dymu i niezwłocznie opuścić obszar poddany zabiegowi.

SPo 4

Opakowanie otwierać na zewnątrz pomieszczeń i w suchych warunkach.

SPo 5

Dokładnie wietrzyć pomieszczenia poddane zabiegowi/szklarnie (przez określony czas). Przed ponownym wejściem poczekać do wyschnięcia cieczy.

2.2. Zwroty określające warunki bezpiecznego stosowania w odniesieniu do środowiska (SPe).

SPe 1

W celu ochrony wód podziemnych/organizmów glebowych nie stosować tego ani żadnego innego produktu zawierającego (*określić substancję aktywną lub klasę substancji, kiedy dotyczy*) dłużej niż (*określony czas*)/częściej niż (*określona częstość*).

SPe 2

W celu ochrony wód podziemnych/organizmów wodnych nie stosować na glebach (*określić typ gleby lub warunki glebowe*).

SPe 3

W celu ochrony organizmów wodnych/roślin niebędących obiektem zwalczania/stawonogów niebędących obiektem zwalczania/owadów konieczne jest określenie strefy ochronnej w odległości (*określona odległość*) od terenów nieużytkowanych rolniczo/zbiorników i cieków wodnych.

SPe 4

W celu ochrony organizmów wodnych/roślin niebędących obiektem zwalczania nie stosować na nieprzepuszczalnych powierzchniach, takich jak: asfalt, beton, bruk, torowiska, i w innych przypadkach, gdy istnieje wysokie ryzyko spływania cieczy.

SPe 5

W celu ochrony ptaków/ssaków wolnożyjących produkt musi być całkowicie przykryty glebą; zapewnić, że produkt jest również całkowicie przykryty na końcach rzędów.

SPe 6

W celu ochrony ptaków/ssaków wolnożyjących usuwać rozsypany produkt.

SPe 7

Nie stosować w okresie rozrodczym ptaków.

SPe 8

Niebezpieczne dla pszczoł/W celu ochrony pszczoł i innych owadów zapylających nie stosować na rośliny uprawne w czasie kwitnienia/Nie używać w miejscach, gdzie pszczoły mają pożytek/Usunąć lub przykryć ule na czas zabiegu i przez (*określić czas*) po zabiegu/Nie stosować, kiedy występują kwitnące chwasty/Usuwać chwasty przed kwitnieniem/Nie stosować przed (*określić czas*).

2.3. Zwroty określające warunki bezpiecznego stosowania w odniesieniu do dobrej praktyki rolniczej (SPa).

SPa 1

W celu uniknięcia powstawania odporności nie stosować tego ani żadnego innego produktu zawierającego (*określić substancję aktywną lub klasę substancji, kiedy dotyczy*) dłużej niż (*określony czas*)/częściej niż (*określona częstość*).

2.4. Zwroty określające warunki bezpiecznego stosowania dla rodentycydów (SPr).

SPr 1

Przynęty muszą być rozłożone w taki sposób, aby zminimalizować ryzyko zjedzenia przez inne zwierzęta. Zabezpieczyć przynętę w ten sposób, aby nie mogła zostać wywleczona przez gryzonie.

SPr 2

Obszar poddany zabiegowi musi być oznakowany podczas zabiegu. Wyszczególnić niebezpieczeństwo zatrucia antykoagulantem (pierwotnego lub wtórnego) i właściwe antidotum.

SPr 3

Martwe gryzonie usuwać z obszaru poddanego zabiegowi każdego dnia. Nie wyrzucać do pojemników na odpady komunalne i nie wywozić na składowiska odpadów przeznaczonych do unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

**KRYTERIA DOBORU DODATKOWYCH ZWROTÓW OKREŚLAJĄCYCH WARUNKI
BEZPIECZNEGO STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN**

1. Kryteria doboru zwrotów określających warunki bezpiecznego stosowania w odniesieniu do osób stosujących środki ochrony roślin (SPo).

SPo 1

Po kontakcie ze skórą najpierw usunąć produkt suchą szmatką, a następnie przemyć skórę dużą ilością wody.

Zwrot przypisuje się środkom ochrony roślin zawierającym składniki, które mogą gwałtownie reagować z wodą, takie jak cyjanki lub fosforek glinu.

SPo 2

Wyprać odzież ochronną po użyciu.

Zwrot jest zalecany w przypadku, gdy wymagane jest stosowanie odzieży ochronnej przez osoby stosujące produkt. Jest obowiązkowy dla wszystkich środków ochrony roślin zaklasyfikowanych jako bardzo toksyczne lub toksyczne.

SPo 3

Po zapaleniu produktu nie wdychać dymu i niezwłocznie opuścić obszar poddany zabiegowi.

Zwrot przypisuje się środkom ochrony roślin stosowanym do fumigacji w przypadkach, w których użycie środków ochrony indywidualnej dróg oddechowych nie jest uzasadnione.

SPo 4

Opakowanie otwierać na zewnątrz pomieszczeń i w suchych warunkach.

Zwrot przypisuje się środkom ochrony roślin zawierającym składniki, które mogą gwałtownie reagować z wodą lub z wilgotnym powietrzem, takie jak fosforek glinu, lub mogą spowodować samorzutny zapłon, takie jak alkilenobis(ditiokarbaminiany). Zwrot można przypisać także lotnym produktom, którym przypisano zwroty R20, R23 lub R26. W poszczególnych przypadkach konieczna jest ocena eksperta w celu oszacowania, czy preparat ze względu na jego właściwości i opakowanie może stwarzać zagrożenie dla osoby go stosującej.

SPo 5

Dokładnie wietrzyć pomieszczenia poddane zabiegowi/szklarnie (przez określony czas). Przed ponownym wejściem poczekać do wyschnięcia cieczy.

Zwrot może być przypisywany środkom ochrony roślin stosowanym w szklarniach lub w innych zamkniętych przestrzeniach, takich jak magazyny.

2. Kryteria doboru zwrotów określających warunki bezpiecznego stosowania ze względu na ochronę środowiska (SPE).

SPE 1

W celu ochrony wód podziemnych/organizmów glebowych nie stosować tego ani żadnego innego

produktu zawierającego (określić substancję aktywną lub klasę substancji, kiedy dotyczy) dłużej niż (określony czas)/częściej niż (określona częstość).

Zwrot przypisuje się środkom ochrony roślin, dla których ocena przeprowadzona zgodnie z jednolitymi zasadami wykazuje, w przypadku jednego lub kilku zastosowań wymienionych na oznakowaniu, że środki zaradcze zmniejszające ryzyko są niezbędne, aby uniknąć kumulacji w glebie, ujemnych skutków dla dżdżownic oraz innych makro- albo mikroorganizmów glebowych lub zanieczyszczenia wód podziemnych.

SPE 2

W celu ochrony wód podziemnych/organizmów wodnych nie stosować na glebach (określić typ gleby lub warunki glebowe).

Zwrot przypisuje się jako środek zaradczy zmniejszający ryzyko w celu uniknięcia potencjalnego zanieczyszczenia wód podziemnych lub powierzchniowych w podatnych warunkach (np. związanych z rodzajem gleby, topografią lub w przypadku gleb zdrenowanych), jeżeli ocena przeprowadzona zgodnie z jednolitymi zasadami wykazuje, w przypadku jednego lub kilku zastosowań wymienionych na oznakowaniu, że środki zaradcze zmniejszające ryzyko są konieczne, aby uniknąć skutków, których nie można zaakceptować.

SPE 3

W celu ochrony organizmów wodnych/roślin niebędących obiektem zwalczania/stawonogów niebędących obiektem zwalczania/owadów konieczne jest określenie strefy ochronnej w odległości (określona odległość) od terenów nieużytkowanych rolniczo/zbiorników i cieków wodnych.

Zwrot ten przypisuje się w celu ochrony roślin niebędących obiektem zwalczania, stawonogów niebędących obiektem zwalczania lub organizmów wodnych, jeżeli ocena przeprowadzona zgodnie z jednolitymi zasadami wykazuje, w przypadku jednego lub kilku zastosowań wymienionych na oznakowaniu, że środki zaradcze zmniejszające ryzyko są niezbędne, aby uniknąć skutków, których nie można zaakceptować.

SPE 4

W celu ochrony organizmów wodnych/roślin niebędących obiektem zwalczania nie stosować na nieprzepuszczalnych powierzchniach, takich jak: asfalt, beton, bruk, torowiska, i w innych przypadkach, gdy istnieje wysokie ryzyko spływania cieczy.

W zależności od sposobu stosowania środka ochrony roślin można przypisywać ten zwrot, aby zmniejszyć ryzyko spływania cieczy w celu ochrony organizmów wodnych albo roślin niebędących obiektem zwalczania.

SPe 5

W celu ochrony ptaków/ssaków wolnożyjących produkt musi być całkowicie przykryty glebą; zapewnić, że produkt jest również całkowicie przykryty na końcach rzędów.

Zwrot ten przypisuje się środkom ochrony roślin, takim jak np. granule, które muszą zostać przykryte, aby chronić ptaki lub ssaki wolnożyjące.

SPe 6

W celu ochrony ptaków/ssaków wolnożyjących usuwać rozsypany produkt.

Zwrot ten przypisuje się środkom ochrony roślin, takim jak np. granule, aby uniknąć spożycia przez ptaki lub ssaki wolnożyjące. Zwrot zalecany dla wszystkich preparatów w stanie stałym, które używane są w postaci nierozcieńczonej.

SPe 7

Nie stosować w okresie rozrodczym ptaków.

Zwrot ten przypisuje się, gdy ocena przeprowadzona zgodnie z jednolitymi zasadami wykazuje, w przypadku jednego lub kilku zastosowań wymienionych na oznakowaniu, że taki środek zaradczy jest niezbędny.

SPe 8

Niebezpieczne dla pszczół/W celu ochrony pszczół i innych owadów zapylających nie stosować na rośliny uprawne w czasie kwitnienia/Nie używać w miejscach, gdzie pszczoły mają pożytek/Usunąć lub przykryć ule na czas zabiegu i przez *(określić czas)* po zabiegu/Nie stosować, kiedy występują kwitnące chwasty/Usuwać chwasty przed kwitnieniem/Nie stosować przed *(określić czas)*.

Zwrot ten przypisuje się, gdy ocena przeprowadzona zgodnie z jednolitymi zasadami wykazuje, w przypadku jednego lub kilku zastosowań wymienionych na oznakowaniu, że środki zaradcze zmniejszające ryzyko muszą być podjęte, aby chronić pszczoły i inne owady zapylające oraz ich potomstwo.

3. Kryteria doboru zwrotów określających warunki bezpiecznego stosowania odnoszących się do dobrej praktyki rolniczej (SPa).

SPa 1

W celu uniknięcia powstawania odporności nie stosować tego ani żadnego innego produktu zawierającego *(określić substancję aktywną lub klasę substancji, kiedy dotyczy)* dłużej niż *(określony czas)/częściej niż (określona częstość)*.

Zwrot przypisuje się, gdy takie ograniczenie jest niezbędne, aby ograniczyć ryzyko rozwoju odporności.

4. Kryteria doboru zwrotów określających warunki bezpiecznego stosowania dla rodentycydów (SPr).

SPr 1

Przynęty muszą być rozłożone w taki sposób, aby zminimalizować ryzyko zjedzenia przez inne zwierzęta. Zabezpieczyć przynętę w ten sposób, aby nie mogła zostać wywleczona przez gryzonie.

Zwrot umieszcza się na etykiecie w sposób widoczny, aby zapewnić podporządkowanie się osób stosujących środki zwalczające gryzonie tak, aby możliwość niewłaściwego użycia była ograniczona do minimum.

SPr 2

Obszar poddany zabiegowi musi być oznakowany podczas zabiegu. Wyszczególnić niebezpieczeństwo zatrucia antykoagulantem (pierwotnego lub wtórnego) i właściwe antidotum.

Zwrot umieszcza się na etykiecie w sposób widoczny, tak aby przypadkowe zatrucie było wyłączone tak dalece, jak jest to możliwe.

SPr 3

Martwe gryzonie usuwać z obszaru poddanego zabiegowi każdego dnia. Nie wyrzucać do pojemników na odpady komunalne i nie wywozić na składowiska odpadów przeznaczonych do unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

Aby uniknąć wtórnego zatrucia zwierząt zwrot przypisuje się wszystkim rodentycydom zawierającym antykoagulanty jako substancje aktywne.